

كەدەيلىكتەن ارىلتۇدىڭ تابىستارن ۇزدىكسىز بەكەمدەپ، ۋىل - قىستاقى گۈلدەندىرۋدى نىڭغىللقى بلگەرلەتتى

(ياسى 1 ـ بىتتە)

كەدەيلىك دەڭگەيى قانшалق تەرەڭ بولسا، كەدەيـ لىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ جاۋاپكەر شىلگى سونшалق زور بولادى. ۋتونومىيالى رايونىدىق پارىكوم باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ كەدەيلىردى سۈيەملەدۇ قىزمەتى جونىدەـ گى ماڭزدى بايىمداۋلارى مەن پارىتيا ورتالق كومىتەتـ نىڭ شەشىمىدەن، ورنكالاستىرۇلارن باىتلن دايەكلەندىدـ رىپ، تىياقانتىدىرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ شايفاقسن زەيىن ـ زەرەدىنى، كۇش ـ قۇاتىنى شوغرلاندىدـ رىپ ويداعىداي جۇرگىزىپ، ۋتونومىيالى رايون باس جاـ ۋلپتى بولانن، ايماق، اۋداندار تىياقانتىدردۇدى يگەرەنن، ۋىلـ قىستاق تىندىرەتپن، ايماقى، اۋدان، ۋىلـ قىستاقـ تارعا دەپىن بويلاغان، تاراۋلاردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇعا جاۋاپتى ورنىدارنا دەپىن ەندەگىن جۇيە ورنـ تىپ، قارايىسى ساتى جاۋاپكەر شىلك قازاغنا قول قويىپ، جاۋاپكەر شىلگىنى قىياپاتى، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ ۋىر مىندەتتىن بار كۇشەپن ارقالادى.

ۋتونومىيالى رايون ۶ر جىلى 78 مىڭنان استام كادردى كەدەيلىكتەن ارىلتۇدىڭ الدىڭعى شەبىنە تاڭداپ جىبەرىپ، 12 مىڭنان استام ”ۇعسۇ، تىيەمدىلك جاساۋ، نوعىستىرۇ“ بويىنشا قىستاقنا تۇراتىن قىزمەت اترەتىن ۋيەيداستىرىپ، بۇكىل رايونداى 3666 كەدەي قىستاققا ۶برىشى شۇجى جىبەرىپ تۇرعىزۇمەن جانە ”ۇعسۇ، تىيەمدىلك جاساۋ، توـ عىستىرۇ“ بويىنشا قىستاقنا تۇراتىن قىزمەت اترەتىمەن جاپييا قامتۇدى جۇزەگە اسردى: 2020 ـ جىلى كەدەيلىكـ تىن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ ەڭ جاپيالى، ەڭ سوڭقى كەـ زەڭىندە، ۋتونومىيالى رايونداى شايفاقىتى ياسى ـ قاسنىدا قاداعالايتىن ولكە دارەجىلى باساشلار باستاماشى بولىپ، ياركەن ۋدانى سىياقتى كەدەيلىك قالبايىن الماعان 10 كەدەي اۋداندا، كەدەيلىك تىزىمىەن شىقپاعان 559 كەدەي قىستاقنا شايفاقىتى ياسى ـ قاسنىدا قاداعالاپ، قىزمەتەردىڭ قاز ـ قالـ پىندا ناقتى تىياقانتىدرىلۇنىئا شىناي كەپىلىدىك ەتتى. جوعاردىنان تومەنگە دەپىن ۶برى نىيەتتە بولغانىدار جەـ ڭەدى. پارىيانىڭ پارمەندى باسشىلىغىندا، ئىيجىياڭداى ۶ر ۇلت بۇقارامى جوعارىدىان تومەنگە دەپىن نىيەتسىز بولىپ، بار قايرەتپەن شايفاقىقا شىعىپ، 2020 ـ جىلىدىڭ سوڭىندا 3مىلليون 64 مىڭ 900 ۋىل ـ قىستاق كەدەي حالتى تۇڭكەلـ دەي كەدەيلىكتەن ارىلىپ، 3666 كەدەي قىستاق تۇڭكەلدەي كەدەيلىك تىزىمىەن شىعارىلىپ، 35 كەدەي اۋدان تۇڭكەل كەدەيلىك قالبايىن الىپ تاستاپ، مۇلدەم كەدەيلىك ماسەلەـ سى تارىخى سىياتتى شەشىمىن تاپتى.

رەوەكشەلىكتى كورنەكتىلەندىرىپ، باقىتتىڭ گۈلىن قۇلىپىرتتى

كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ جەنىستىكتەرىن بەـ كەمەدەۋدە، ورنىقتى كىرىس — تەتىك.

شامغۇر — كەلپىن اۋدانىنىڭ رەوكشە كاسىپ سالامى، قوي ەتى، قالاىش نانىدارمەن بىرگە ”كەلپىننىڭ ۶ش اسلىقى“ دەپ اتالادى. ايتىسدە، بۇرىن وسى اۋداننىڭ اچال قالاشقى قۇملۇق قىستاعىنىق تۇرعى اىگۇل ماەمت ”التىن كەسكى“ بار بولسا دا جاپالى كۇن كەشىپ كەلدى. شامغۇردىڭ ەكونوميكاىلىق قۇنىن جوعارىلاتۇ ۶شىن، كەلپىن اۋدانى شامغۇر كاسىپ سالامىن دەن قويا جۇرگـ زىپ، ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۇ ارقىلى جىنتىكتەي وگىدەپتىن كاسپورىندى ترگە تەبۇگە باۋراپ، شامغۇردىڭ بازارى اشىلىپ، اىگۇلىدىك ەككەن شامغۇرىنان كىرەتىن جىلدىق كىرىسى 20 مىڭ يۇانغا جەتىپ، كۇندەرى بارغان ساين جاقسارا ۶تۇستى.

4 جىلىدىك الدىندا، قاراقاش اۋدانى قاراساي قالاىشى شاشۇقن قىستاعىنىڭ تۇرغىنى ايدۇخاييار بارات قىستاقنا تۇـ راتىن ”ۇعسۇ، تىيەمدىلك جاساۋ، نوعىستىرۇ“ قىزمەت اتـ رەتىنىڭ جىگەرلەندىرۇمەن 5 حۇياڭ قوين ساتىپ الدى. علمي جەمەدەۋ مەن كوپ تولدەۋدىڭ ارقاسىندا 5 حۇياڭ قويى كوپ وتپەي 30دان اسىپ، ونىڭ ۋىنىە 30 مىڭ يۇاننان استام كىرىس اكەلدى. ول كوپ تولدەپتىن قويدىڭ تۇرمىسنى وزگەرتكەندىگىن ايتتى.

كاسىپ سالامىن دامىتۇ — كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ جەنىستىكتەرىن بەكەمدەۋدەگى تۇپرىنەن وغاۋ شارامى. ”تاۋلى بولسىن“ قىزىلكو قىزمىز ۋتونومىيالى وىلـ سىندا ۶جۇزىنىڭ جاپىراق ـ بۇناعى ماۋلەپ تۇر: حونادـ نىڭ بايتاق دالاسىندا ساگرۋاۋقۇلتاتار ”بايۇ قول شاتىردنـ ماي“ اشلىدى... دەڭگەيىن كوتەرىپ، دارەجەسنى جوعاردـ لاتقان كەدەيلىكتەن ارىلتۇ كاسىپ سالالارى شارۋالاردىڭ كىرىسنى ارتتىرۋداى جاڭا قوزغاتقىشقا اينالدى.

2021 ـ جىلى رايونىمىز كاسىپ سالالارن كەمەلدەندىدـ رىپ دامىتۇ، جۇمىسى ورنىن ورنقىتىرۇ، تومەنگى شەكى جاپىلياي قاتماماسىندىرۇ سىياقتى كومەكتەسۇ ـ سۈيەمەكـ دەۋ شارالارنن جاسىناپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ جەتىستىكتەرىن بەكەمدەپ، كەڭەيتىپ، ۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۇدى ۋنەمدى ۇشاستىردى.

قاراقاش اۋدانى كاسىپ سالامى مەن قالاشقى توـ عىستىرا دامىتۇ باقشاسىنداى حوتان ليڭجياى ەلەكتروندى شەكىتى جاۋاپكەر شىلىك سەرىكتەستىگىنىڭ قىزمەتكەرى

ماەمتىمەن مامەتبايلانىڭ بۇگىنگى تۇرمىسى بارغان ساين جاقىارىپ كەلەدى. ”سەرىكتەستىكە قىزمەت ىستەگەنمە

4 جىل بولدى، قازىر سەمىحتىڭ گرۇپپا باستىمەين، ايمىنا

3000 يۇاننان استام ەڭبەكقاي الامىن، سەرىكتەستىك ۇيگە

مەمەلكەت مەرەكەسىن قۇانىشىپن وتكىزۇ سالناتانتى جىنالسى شاتىقىمەن قارسى الۇ

جاقپن، جۇمىسقا بارىپ ـ كەلۇ قولايلى“، ـ دەدى ول.

پارىتيا 18 ـ قۇرىلتايىنان بەرى، رايونىمىز رەكشە كاسىپ سالامىن زور كۇشەپەن دامىتىپ، ”كاسىپ سالامى جۇمىستاندىرۇعا جەتەكتەپتىن، جۇمىستاندىرۇ كاسىپ سالامىن جەبەپتىن“ ۇلگىنى بىرتىندەپ قالىبتاستىردى، بارغان ساينن كوبەيگەن مامەتىمەن سىياقتى شارۋالار ۋىلەـ رنىڭ جانىندا جۇمىستانىپ، كىرىستەرىن ارتتىرىپ، كۇش ـ قايرەتتارى تاسقىنداى ۶تۇستى.

سىفر ەڭ جاقسى دالال: 2021 ـ جىلى شىنجياڭنىڭ كەـ دەيلىكتەن ارىلغان وگرەرلەرنىڭ ۋىل ـ قىستاقتارىنداى تۇرـ ەنداردىڭ جان باسىندىق ورتاشا قولداى تايىسى 14 مىڭ 798 يۇانغا جەتىپ، سايبەكى مەزگىلدەگىدەن %08.12 ارتتى؛ كەـ دەيلىكتەن ارىلغان حاللىقنىڭ جان باسىندىق تازا كىرىسى 13 مىڭ 343 يۇان بولىپ، سايبەكى مەزگىلدەگىدەن %55.19 ارتتى، كەدەيلىكتەن ارىلغان بۇقارانىڭ تايىس سەزمى، باقت سەزمى، حاۋىپسىزدىك سەزمى ۇزدىكسىز كۇشىدى.

ۇتلامالى تاياقشانى تاپسىرىپ الىپ، شايفاقىتى ارى قاراي جالعاستىرىپ، جاڭا كورىنىسى كەسىكىندەدى

كۇزدى كۇنگى تۇس اۋعان كەز، ۋتوكولىك اتۇش قالاىسى سۇناع قالاىشى ازان قىستاعىنىڭ ۶نجۇر سالت ـ سانا كوشەسىندە زىمىراپ بارادى: جولىدىك ەكى جانعدىاى الۋان ۶تۇستى قايرىعا سۇرەتتەر ادامدى باۋرايدى، حالەـ تىق تۇسەلغانا، اس ـ سۇ دۇكەنى، ساياحات مەستەلك بۇـ يەمدارى دۇكەنى قاتارلاسا جاپعاىسىپتى، ناۋبايىشلىق سەلـ بەستىك كووپەراتىۋىنەن توناردان جاڭا شىققان سىتىق نانىنىڭ بۇى بۇرىقرايدى...

”كەدەيلىكتىكتەن ارىلدىق، ايتكەننەمەن ’تىنسىتاۋعا‘، ’دامىلدالۇعا‘ بولمايدى، ۋىل ـ قىستاقـ تى گۇلدەندىرۇدى جاپييا ىلگەرلەتۇدە تاى تالاي جول باسۇعا تۇرا كەلدى“. ازان قىستاعى پارىتيا ياچەيكاسىنىڭ شۇجى جۇ جىدۇڭ بەلاي دەدى: ازان قىستاعى جەرگە ـ لىكىنى جايداىقا قاراي سىتەپ، ۶نجۇر ەگۇ ارقىلى مادەـ يەت، ساياحات، اس ـ سۇ، ۋىل شارۋاشلىعى قوسىمشا ونمەدەرىن وغدەۋ سىياقتى كاسىپ سالالارن نوعىسايلى دامىتىپ، ۶نجۇر شارۋالاردىڭ كىرىسنى ارتتىرۇداى ناغىز ”التىن جەمىسكى“ اينالدى.

كەدەيلىكتەن ارىلىپ قالىباتى الىپ تاستاۋ سوڭقى كومبە ەمەس، قايتا جاڭا تۇرمىستىڭ، جاڭا كۇرەمىنىڭ باسـ تامامى. كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شايفاقىسىنىڭ جەـ ڭىسىنى قول جەتىكىزگەننىن كەيىن، رايونىمىزداى جەر ـ جەر، تاراۋلار ۇتلامالى تاياقشانى تاپسىرىپ الىپ، شايفاقـ تى ارى قاراي جالعاستىرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ ”التىن كلتى“ ارقىلى ۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۇـ دىڭ ”بايۇ مەسكىن“ اشىپ، ۋىل ـ قىستاقنى جاپيياي گۇلـ ەندەندىرۇدىڭ كوركەم كارتىنماى بىرتىندەي جاپىلدى.

رايونىمىز قايتا كەدەيىلەسۇدەن ساقتانۇدى قاداالاۋ جانە كومەكتەسۇ ـ سۈيەملەدۇ مەحازىمەن جاپييا تىياناقـ تاندىرىپ، تۇرلىشە قايتا كەدەيىلەسۇ، كەدەيىلەسۇ حاۋىپ ـ قاتەرىنە مەڭزەس، 11 ۶تۇرلى كومەكتەسۇ ـ سۈيەملەدۇ شاراسىن جاپىيلاي قولدىپ، بارلىق قاداالاۋ ويىنكىلتەرىن جاپييا قامىتدى؛ وقۇ ـ ارغاوتۇ، مەدەۋ، تۇرغىن ۶ي، كوـ شىرىلگەننەن كەيىنگى ۇزدىكسىز سۈيەملەدۇ سىياقتى ۇلاستىرۇ حۇجاتتارن شىعارىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ ساياساتتىق شارالارنىڭ، قىزمەت جۇيەسىنىڭ، قۇربلىم قوسىندارىنىڭ ۋىل ـ قىستاقنى گۇلدەندىرۇگە قاراي ورنىقتى ۶تۇتىن، ۶تارتىپتى اۋسۇنىن ىلگەرلىكتى.

ۋىل ـ قىستاق قۇربلىسى ارەكەتى ورنىقتى ىلگەرلىكـ تىلدى، ۋىل ـ قىستاقنى بايقارۇ ورەسى ۇزدىكسىز جوعـ رمالدى، ۋىل، قىستاقنا قۇبىر سۇنن جاپىلاستىرۇ مولۇشە رى جانە شوغرلى سۇمەن قامداۋ مولشەرى جەكە ـ جەكە %97.5 جىانە %98.6 جەتىتى. ۋىل ـ قىستاق ەلەكتر جەـ لىلەرنىڭ ەلەكترمەن قامداۋ سەنىپىدىلىگى %78.99كە جەتتى، قوزغاشۇ كۇش ەلەكترى، وپتىكالىق كاپەل جەلـ سى اكىمشىلك قىستاقتاردى جاپييا قامىتدى. ”كومەردى ەلەكتىزگە وزگەرتۇدىڭ“ 1 ـ مەرزىمدىك نىچىنەنەرياسى ورنىدىلىپ، وڭتۇستىك شىنجياڭداى 892 مىڭ كەمىشى ـ مالشى وتباسى تازا ەنەرگىيادان يىگىلكەندى، 766 مىڭ 100 وتباسىنداى تۇرغىنعا تىيەمدىلك جەتكىزەتتىن ”كومەردى ەلەكتىزگە وزگەرتۇ“ 2 ـ مەرزىمدىك نىچىنەنەرياسى سىكە قوسىلىپ اتقارىلدى. ۋىل ـ قىستاق تۇرمىستىق قوقىر ـ قوقىستقارىن جىناپ اكەتۇ، ۶بىر جاپىلى ەتۇ جۇيەسى %90 اكىمشىلك قىستاقنى قامىتدى، ۋىل ـ قىستاقنىڭ دارەتجاناـ سن وزگەرتۇ قىزمەتى ورنىقتى ىلگەرلەتىلدى... ۶بىر ـ بىرلەگەن شارالار، ۋىل ـ قىستاقنى بارغان ساين كورىكتەدـ كەڭەيە ۶تۇستى.

جەڭگىسكە جەتۇ قىبن ەمەس، جەڭگىستى قولدان جىبەرـ مەۋ قىبن. ۇلى كۇرەسنى بارىسىندا شىڭخالىپ قالىبتاسقان ”جوعاردىنان تومەنگە دەپىن ۶برى نىيەتتە بولۇ، ارىنداى شادـ قاسقا اتتانۇ، دالپە ـ ەمال، ناقتى بولۇ، ۶ورس اشا جاڭقالق اشۇ، قامال الىپ قىيىندىقتاردى جەڭۇ، حاللىقتىڭ ۶مىشتىن اقتاۋ“ سىندى كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ رۇخى تىيانشان الپىنداى ۶ر ۇلت پەرزەنتتەرىن جاڭا قورقتا رەرـ لىكپەن جەلكەن جاپىپ، اناغۇرلىم كوركەم بولاشاققا قاراي ۇزدىكسىز العا ىلگەرلەلۇگە جىگەرلەندىرۇدە.

ۋ گاڭ:

جاڭا داۋىردەگى ارمانعا قۇلاش سەر مەۋشى

ۋ گاڭ (سولدان 1 ـ) ۇجم مۇشەلەرمەن پىكرلەشۇدە.

□ سۇرەتتى ۋوزى بەرگەن

”مەن ومىرلىك قاجىر ـ قايرەتسىدى جەل ەلەكترى سىتەرىنە ارناپ، اناغۇرلىم كوپ ادامنىڭ جاسىل، تومەن كومىر قىشقىل گازدى تاماشا تۇرمىستان يىگىلكىتەنۇنە مۇەـ كىنىدىك جاساپ، مەملەكەتنىڭ ەنەرگىيا قۇربلىمىن ساپالاندىدرۇعا، ’كومىر قىشقىل گازنىڭ شىعارىلۇىن ەڭ جوعارى مانەنن اسىرماۋ، كومىر قىشقىل گازىن بەيتاراپتاندىرۇ“ نىسانسىن جۇزەگە اسرۇعا كۇش ـ قۇانەـ دى ارنايمىن“، ـ دەگەن بولاتىن شىنجياڭ جىنىفلىڭ عىلىم ـ تەخنىكا جارىنامى شەكتەۋلى سەرىكتەستىگى پارتكومنىڭ شۇجى، باسقالسى ۋ گاڭ كوپتەگەن ورنىندا.

اشق ۋادە بەرۇگە سەنىمى نىق، ونان دا ماڭزدىسى، بەلسەندى تۇردە ۋادەسىن امالياپتانا ورنىداى الدى. جەل ەلەكترى كاسىبىمەن 35 جىل نىڭگەرلەي اينالىسقان ۋ گاڭ ەلمىزدىك جەل ەلەكترى كاسىپ سالامىنىڭ جوقتان باز بولۇ، السىزدەن كۇشەيۇ بارىسىنا كۇا بولدى. ول ۇجىمىدى باستاپ ەلمىزدىك تۇڭغەشى وتاندىق جەل گەنەرەتورىن زەرەتتەپ جاساپ، دەرەپس ۶بىلم مەنىشك ۇقىغىنا يە تىكە جەتەكتى، تۇراقتى ماڭگىيتىىك جەل گەنەرەتورى اگرگاكتارىن ەلەمدىك بازارعا شىعاردى؛ ول پارىتيا مۇشەسىنىڭ اۋانگاردـ تىق، ۇلگىلىك رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، بىرگە قالاۋشى ۇجىمىەن بىرگە جىنىفلىڭ عىلىم ـ تەخنىكاسىن مال ـ مۇلكى 3مىلليون يۇاندىق شامەن كاسپورىننان جاپىلى مال ـ مۇلكى 120مىلليارد يۇاندىق جۇڭگو جەل ەلەكترى كاسىپ سالاسـ نىڭ جەتەكىشى كاسپورىنى تەپ تۇلعالادى.

ۋ گاڭنىڭ جەل ەلەكترى كاسىبىمەن اينالسۇ ارمانى دابايجىڭنان باستالغان. انگە ارقاۋ بولغان دابايجىڭدا سۇلۇ بوپچەتكەن، ۇلكەن ۶زى ۶ئاتتى قارىمىز بار؛ ناقتى ومىردەـ گى دابايجىڭدا، بۇدان باسقا ازىناي سوققان جەل دە بار. جاڭا ەنەرگىيا داۋىرىندە، بۇل باعالى بايلىق ەسەپتەلدەي. 1987 ـ جىلى ۋ گاڭ تۇراقتى وقسۇشلىق كاسىبىن تاستاپ، شىنجياڭ جەل ەلەكترى شەكتى جاۋاپكەر شىلىك سەرىكتەستىگى دابايجىڭ جەل ەلەكترى ستانسىياسىنا كەلىپ ستانسىيا باستىعى بولادى.

”ول كەزدە جۇڭگونىڭ جەل ەلەكترى ەندى ـ ەندى وركەن جاپا باستاعان، دابايجىڭ دا شەكارا وگرەمدەگى شامەن تاجىرىيە الاڭى عانا بولاتىن. اتاعى ستانسىيا باستىعى بولغانىمەن، ۶س جۇزىندە، ەلەكتر، سۇيىقتىق قىسىمى، ماشىينا كاسپتەرىنىڭ بارلىمەن سىستەپىسىڭ، 20 نەشە مەتىر

حاۋ شياڭلي:

حالىقتى ۇدان رىزا ەتكەن ”جاقسى شۇجى“

□ انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ەتىلىشى ۶رايدا

قۇلاغان كەلەتتىن قىسقا شاشتى، قارا تورى، كۇلەـ گەش، باۋىرما... شاعانتوغاي اۋدانى جانكىسى اۋملى جانـ كىسى قىستاعىندا، جىرگىلكىتى قىستاق تۇرغىندارىنان حاۋ شياڭلي جولىنىدەگى اسەرلەرىن سۇراساڭىز، ۶بىزى دە جوعاردىعاى ايتادى.

”كەي كەزدەرى وتباسلاردى ارالاپ احوال ۇغىسقاـ نەمدا، قىستاقتاى اپكە ـ سىڭلىگەر ماغان كۇنگە كۇپىپ كەـ تەپسىڭ، كۇتىنەيدى ەكەنىسىڭ، بويتىسك تەز كارەتەپىپ كەـ تەسلىڭ دەيدى“، ـ دەدى حاۋ شياڭلي قارقلدىا كۇلىپ، ـ ”قاپ ـ قارا دەگەن دەنىساۋلىقتىڭ مىقتىلىمىنىڭ بەلگىسى، بۇل ماغان قىزمەتتەن قالغان بەلگى“.

جاىساپ، كەمەلدەندىردى. قىستاقنىڭ ورنىن بىلاي تۇراقتادـ ىردى: 219 ـ مەملەكەت تاس جولىنىڭ بويىندا بولۇدى ارقاۋ ەتىپ، ۋىل ـ قىستاق رەكشە ساياحاتىن، ەگىن، مال شارۋاشلىمەن، وڭدەۋ كاسىبن دامىتۇدى زور كۇشەپن ىلگەرد ـ لىتىپ، جاڭقالق اشىپ، حاللىقتى سالت ـ سانانى سەزىنۇ، اس ـ سۇ، ۶مامدى تاغام، كورىنىس ۶وگرىن ساياحاتتاۋ، رەركشە ەڭبەشلىك، رەركشە باعىمشلىق، ۋىل شارۋاشلىعى قوسىمشا ونمەدەرىن وڭدەۋ، ساياحات ونمەدەرىن وڭدەۋ سىياقتىلاردى ۶بىر تۇلعالاندىرغان ”1+3+7+N“ ۋىل ـ قىستاق ەكونوميەـ كاسى جالپى تۇلعالىسىن سويدەدى.

”نە سىتسەۋ كەرەك؟ قالاي سىتسەۋ كەرەك؟ ەڭ اقىرىندـ دا قانداي ونىمىدىلىككە جەتۇ كەرەك؟ وسىنىڭ بارلىغىنا جۇيەلى جانە ۇزاق بولاشاقتىق جوبا قاچەت. ويداعىداي جويالاپ، ۶بىر ـ بىرلىپ تىياندىلىقمەن قۇلشنا سىتسەسەك بولغاى، ـ دەيدى حاۋ شياڭلي.

وسى بىرنەشە جىلدا، جانكىسى قىستاعى 7.5 كىلوەمتىر جولعا اسفالت جاقىتىرىپ، 1.5 كىلوەمتىر كوشەنى جاسىلدادـ ىدىرىپ، جاڭادان 1.5 كىلوەمتىرلىك مادەنىيەت قايرىعاسىن تۇرغىزىپ، جارىقتاندىرۇ شامىنان 138۵ ورناتىپ، 72 تازا دارەتجانانى وزگەرتىپ سالىپ، 1500 توننادان استاتىن قوقىر ـ قوقىستىقى تىازالاپ، 6000 شارشى مەتىر جەرگە رەڭدى كەرىش جاقىتىردى... ۶سوپىتىپ، قىستاقنىڭ بەت ـ بەينەسى شت جاڭا تۇسىكە ەندى.

مادەنىيەت الاڭى سالىنىپ ۶پىتتى، جول شامدارى جارـ قىراپ تۇر، قىستاقنىڭ بەت ـ بەينەسى كوركەيدى. كالگى باقشاسى، ۋىل شارۋاشلىمەن تاماشالاۋ باقشاسى، ەلەكترۋدـ

ماڭزدى خابار 4 نىچىياڭگارتى

2022 ـ جل 10 ـ ايدىك 7 ـ كۇنى جۇما

توقتاۋسىز قۇلشنا زەرەتتەپ، ۇزدىكسىز كەپىندەي العا

ىلگەرلەيدى. 2002 ـ جىلى ۋ گاڭ مەن جىنىفلىڭ عىلىم ـ تەخنىكا زەرەتتەۋ، اشۇ ۇجىمى تاى دا مەملەكەتنىڭ ”863“ جوسپارىن ۇستىنە الىپ، مەگاۋاتتىق دەڭگەيدەگى قارقىنى تومەن جەل ەلەكتر گەنەرەتور اگرگاكتاتارىن دەرەپس زەرەتتەپ جامادى، كەيىن تەخنىكا جەلىسنى رەتتەپ، ەلمەـ دەگى ەڭ وزىق تىكە جەتەكتى، تۇراقتى ماڭگىيتتىك جەل ەلەكتر گەنەرەتور اگرگاكتاتارىن زەرەتتەۋگە اۋستى. 2006 ـ جىلى 4 ـ ايدا 1.2 مەگاۋاتتىق تىكە جەتەكتى، تۇراقتى ماڭگىيتتىك جەل گەنەرەتورى دابانچىڭ جەل ەلەكتر ستانسىياـ سىندا سناق رەتىندە سىكە قوسىلدى. بۇل ەلمىىز بوينىشا تۇغەشى دەرەپس ۶بىلم مەنىشك ۇقىغىنا يە مەگاۋاتتىق دەڭگەيدەگى جەل گەنەرەتورى بولىپ، ەلمىىزدى جەل گەـ نەرەتورىن جاساۋدا العاشقى ادىمدا حالقارالىق لياۋنتارمەن ۶بىر سخاندان ياسەكلەسەتتىن شارۋا ـ جاعايداى پە تىتردى. جۇڭگونىڭ جەل ەلەكترى بازارىنىڭ جوعارى قارقىنمەن

دامۇ كەزەڭسە وتۇنەنە ىلەسە، جىنىفلىڭ عىلىم ـ تەخنىكاسى دا ۇدەرە العا تارتىپ، جۇڭگو جەل ەلەكترى كاسىپ سالامىنىڭ جەتەكىشى كاسپورىنىا اينالدى. ”سەرىكتەستىك پارتكومنىڭ شۇجى رەتسىدە، مەن پارىتيا قۇربلىسى قىزمەتن كاسپورىننىڭ دامۇمىمەن جوعارى دەڭگەيدە نوعىستىرىپ، قىزىل قوزغالتقىش‘ ارقىلى كاسپورىننىڭ شكى قوزغاشۇ كۇشنى تامشىندانىپ، كاسـ پورندى باستاپ نەز، قارقىنمەن دامۇمەن بىرگە، قوعامدىق جاـ ۋاپكەرلىشىكتى دە ارقالايمىن“، ـ دەدى ۋ گاڭ.

جەلدەن باستامسا دا، جەلپەن توقتاپ قالهادى. ۋ گاڭ مەن ونىڭ ۇجىمى نىزدەسىن جاساۋ، جاڭقالق اشۇ اياقى الـ سىن توقتاتقان ەمەس، ول جىنىفلىڭ عىلىم ـ تەخنىكاسىن باستاپ، جۇڭيۇان تىيانجىن پورتىنىڭ C بولىگىندە دۇنيە ۶جۇزى بوينىشا تۇغەشى رەتكى كومىر قىشقىل گازىن شىعارمايتىن كەمەجپادى تۇلعالادى، قۇجيان سانشيا تەـ ڭمىزدەگى جەل ەلەكتر حالقارالىق كاسىپ باقشارايونىدـ نىڭ بۇكىل ول بوينىشا تۇغەشى تۇنىدايتىن ەنەرگىيا ”كومىر قىشقىل گازىن بەيتاراپتاندىرۇ“ ونسەركاسىپ باقشارايونىنا اينالۇونا دەم بەردى، قۇجيان پىيڭتان بۇعاـ زىنىڭ دۇنيە جۇزىندەگى ەڭ ۇزىن تاسى جول، تەمىر جول ەكى قولدانىمىدى كوپىرىنىڭ تەڭمىزدەگى جەل ەلەكترىنەن پايدالانۇونا كومەكتەستى... جەل ەلەكترى بالاـ مالى ەنەرگىيادان نەگىزگى ەنەرگىيانىڭ بىرىنە اينالۇدا.

جەلگە قاراي جەلكەن جاپۇدان جەلدى مەڭگەرەپ العا ىلگەرلەلەنگەنگە دەپىن، ۋاقىت تا زىمىراپ، ۋ گاڭ جەل ەلەكترى كاسىبىمەن اينالسۇشى جاستان ۶وتىىپ الپىستى الـ قىمىدادى. ۇلى مۇرات ۇستانعان نار جولىندا جوك قالماس. پارىتيا 20 ـ قۇرىلتاينىڭ ۋاكىلى بولغانن ۋ گاڭ ايرىقشا ماقالتىشى سەزىندى، جاڭا داۋىردە ول ۶لى دە ۇجىمىدى باستاپ، ارمان جولىندا العا زاۋلاپ بارادى.

دى ساۋدا تۇعىرى جانە ”70 ـ، 80 ـ“ جىلداردىڭ اسەرىن سەزىنۇ باقشاسىن بىرلەستىرىپ، مادەنىيەت ـ ساياحات بىرـ لەستىرلىگەن جانكىسى قىستاعى ساۋدا، كوڭىل اشۇ شەڭبەـ رىن قۇرىپ، ساياحاتشىلاردى تاماقتانۇ، جىاتىن ورنىن، جولۋاشلاۋ، ساياحات، تارىيە، كوڭىل اشۇ ۶بىر تۇلعالغان مادەنىيەت ـ ساياحات جاڭا كەشرمەسىمەن قامداپ، ”كورۇڭگە، ەسۇڭگە، ەكسكۇرسىيالۇعا، تاتىپ كورۇڭگە، تۇرۇعا بولاتىن“ ساياحات ـ مادەنىيەت ۇمىنىش جاپييا تۇلـ مالادى. بۇرنىعى قالا ماڭغىنداى قىستاق بۇگىنگى كۇندە ىنـ تەرىنەتتەگى جۇلدندى قىستاققا اينالدى.

”قازىر قىستاقنا جۇرسەم، كوڭلىم رەركشە جادىراپ، قانشا شارشاسام دا تاپىتىنداى سەزىلدەي“، ـ دەدى حاۋ شياڭلي كۇلە سويلەپ.

حاۋ شىياڭليدىڭ باسشىلىغىندا، جانكىسى قىستاعى كاسىپ سالامى تىزبەگىن، فاكور تىزبەگىن ۇرۇتىس ۇزارـ تىپ، مۇددەلىك ۇشاشۇ مەحازىمەن كەمەلدەندىرىپ، ۋىل شارۋاشلىعى ونمەدەرىن وڭدەپتىن جەتەكىشى كاسپورىندارـ دى باۋلىپ جانە ەنگىزىپ، ونمەدەردىڭ قوسىمشا قۇنىن ۇزدىكسىز ارتتىرىپ، گەشىنى ـ مالشى بۇقاراسىنىڭ كىرىسنى جوعارى